

Nr 3.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan.

I en till riksdagen den 14 december 1951 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 13, angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att bifalla de under punkterna 1—8 här nedan omförmälda förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Beträffande den närmare utredningen i dessa ärenden torde utskottet få hänvisa till statsrådsprotokollet.

1:o.

Enligt förbindelse den 1 december 1930 förpliktigade sig lägenhetsägaren Petter Lindmark i Storträsk, Jörn, att senast den 15 september 1931 till domänstyrelsen erlägga betalning för virke, som han inköpt vid kronoskogsauktioner inom Nedre Norrbottens distrikt. För Lindmarks förbindelse tecknade lägenhetsägarna Anselm Lindmark och Hjalmar Lindmark, båda i Storträsk, Jörn, solidarisk proprieborgen intill ett belopp av 11 445 kronor 14 öre jämte ränta. Då köparen ej fullgjorde sin betalningsskyldighet, lagsöktes såväl han som hans borgensmän och förpliktigades de genom länsstyrelsens i Västerbottens län *utslag den 21 april 1932* att till kronan utgiva 11 445 kronor 14 öre jämte 6 % årlig ränta därå från den 15 september 1931 tills betalning ägde rum samt att gottgöra kronan dess kostnader med 43 kronor 29 öre. Under tiden hade Petter Lindmark den 22 mars 1932 försatts i konkurs, i vilken kronan för sin fordran erhöi en utdelning å 86 kronor 34 öre. Vid verkställighet av utslaget gentemot Anselm Lindmark och Hjalmar Lindmark inflöt å kronans fordran 42 kronor 14 öre respektive 516 kronor 50 öre. Kronans tillgodohavande utgör härefter kapitalfordran 10 800 kronor 16 öre jämte lagsökningskostnader 43 kronor 29 öre, tillhopa 10 843 kronor 45 öre, samt ränta, per den 1 mars 1951 uppgående till 12 687 kronor 75 öre. Gäldenärerna ha vid skilda tillfällen krävt å skulden för betalning och till förhindrande av preskription.

I en till domänstyrelsen ingiven skrift den 8 december 1950 anhålla Petter, Anselm och Hjalmar Lindmark att mot erläggande av 300 kronor

erhålla befrielse från betalning av resterande del av kronans fordran enligt utslaget den 21 april 1932.

Enligt förbindelse den 29 december 1931 förpliktigade sig förenämnde Anselm Lindmark att senast den 15 september 1932 till domänstyrelsen inbetala köpeskillingen för virkesposten nr 19 å kronoparken Brännliden, block 1, med sammanlagt 3 208 kronor 95 öre och att erlægga hyra för avverkningskoja och stall med 200 kronor. För Lindmarks åtaganden tecknades solidarisk proprieborgen intill ett belopp av 3 500 kronor jämte ränta av förenämnda Petter och Hjalmar Lindmark samt lägenhetsägarna Johan Helmer Lindström och L. A. Norberg, båda i Andersträsk, Jörn. Då köparen ej fullgjorde sin betalningsskyldighet, lagsöktes både han och hans borgensmän och förpliktigades de genom länsstyrelsens i Västerbottens län *utslag den 10 augusti 1932* att till kronan utgiva 3 408 kronor 95 öre jämte 6 % ränta därå från den 29 april 1932 tills betalning ägde rum samt att ersätta kronan dess kostnader med 33 kronor 37 öre. Verkställighetsförsök vid olika tillfällen mot gäldenärerna ha icke lett till något resultat. Till förhindrande av preskription ha bevakningsåtgärder vidtagits. Kronans tillgodohavande utgör kapitalfordran 3 408 kronor 95 öre jämte nämnda rättegångskostnad 33 kronor 37 öre, tillhoppa 3 442 kronor 32 öre, samt ränta, per den 1 mars 1951 uppgående till 3 853 kronor 25 öre.

I en till domänstyrelsen ingiven skrift den 25 juli 1950 anhålla *Anselm, Petter och Hjalmar Lindmark* samt *Johan Helmer Lindström* att mot inbetalning av 300 kronor få sin skuld i övrigt enligt utslaget den 10 augusti 1932 avskriven. Borgensmannen L. A. Norberg har på grund av ålder och sjukdom icke kunnat underskriva ansökningen.

Med utlåtande den 3 mars 1951 har domänstyrelsen underställt berörda båda ansökningar Kungl. Maj:ts prövning samt därvid överlämnat, jämte övriga handlingar, utredning rörande gäldenärernas ekonomiska förhållanden m. m.

Landsfiskalen i Jörns distrikt anser det synnerligen tveksamt huruvida exekutiva åtgärder — vilka endast kunna ifrågasättas gentemot Anselm Lindmark — skulle leda till något resultat. Han finner det utslutet att sökandena i framtiden skulle erhålla bättre ekonomisk ställning till fullgörande av sin betalningsskyldighet.

Domänstyrelsen finner det vara genom de verkställda undersökningarna ådagalagt, att sökandena sakna förmåga att gälda sin skuld, vilken genom räntor blivit mer än fördubblad. Styrelsen hemställer, att sökandena måtte befrias från sitt betalningsansvar under förutsättning att de senast tre månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger till domänstyrelsen gemensamt inbetala sammanlagt 600 kronor.

Statskontoret förklarar sig anse det ackordsbelopp om 300 kronor, som erbjudits för resterande skulden jämlikt utslaget den 21 april 1932, vara väl lågt och finner möjlighet föreligga för gäldenärerna att inbetala åtminstone 600 kronor. Det med likaledes 300 kronor erbjudna ackordet å resterande skuldbeloppet jämlikt utslaget den 10 augusti 1932 anser sig däremot ämbetsverket kunna godtaga.

Departementschefen anför följande.

»Enligt utredningen i ärendet äro Johan Helmer Lindström och dödsboet efter L. A. Norberg helt medellösa. Det ankommer sålunda å övriga tre gäldenärer — Petter, Anselm och Hjalmar Lindmark — att ensamma gälda ifrågakommande ackordsbelopp. Med hänsyn till sistnämnda tre gäldenärers svaga ekonomi finner jag lika med domänstyrelsen betalningsskyldigheten böra begränsas till det erbjudna beloppet, 600 kronor. Beloppet bör till kronan inbetalas senast två månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger. Till den sålunda föreslagna ackordsuppgörelsen erfordras riksdagens medgivande.»

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må medgiva, att kronans i det föregående angivna fordringar för virkesköp, 10 843 kronor 45 öre respektive 3 442 kronor 32 öre jämte räntor, må avskrivnas under förutsättning att Petter Lindmark, Anselm Lindmark och Hjalmar Lindmark gemensamt till kronan kontant erlägga sexhundra kronor.

2:o.

År 1926 såldes från Södertälje (numera Stockholms) revir till Henning Lundgrens Vedaktiebolag i sex poster virke för 10 664 kronor 4 öre, att betalas den 15 oktober samma år. För bolagets betalningsförbindelse tecknades solidarisk borgen av Johan Algot Lönnqvist, Erik Henning Lundgren, Erik Gustaf Eriksson, Gustaf Filemon Axefeldt och Sven Josef Johansson, samtliga i Stockholm. Då bolaget underlät att fullgöra sin betalningsskyldighet, lagsöktes bolaget och borgensmännen. Samtliga blevo — sedan bolaget under förra hälften av 1927 verkställt avbetalningar med sammanlagt 5 500 kronor — genom överståthållarämbetets utslag den 25 juni 1927 förpliktigade att till Kungl. Maj:t och kronan utgiva 5 164 kronor 5 öre jämte ränta enligt i utslaget närmare angiven specifikation samt kostnader i målet med 43 kronor. Bolaget trädde i september 1927 i likvidation, därvid dess firmanamn ändrades till A. B. Vedförsäljning. Den 30 november 1927 blev bolaget försatt i konkurs, vilken avslutades enligt 186 § konkurslagen utan någon utdelning för kronans fordran. Upprepade krav mot borgensmännen ha icke lett till något resultat, enär samtliga befunnits sakna utmättningsbara tillgångar.

I en till domänstyrelsen ingiven skrift den 30 november 1950 anhålla *Axefeldt* och *Johansson*, vilken sistnämnda numera antagit släktnamnet *Jormén*, under hänvisning till av dem under edlig förpliktelse avlämnade uppgifter angående tillgångar och skulder, att styrelsen måtte vidtaga åtgärder för avskrivning av dem åvilande betalningsansvar mot det att de gemensamt till kronan inbetala 500 kronor.

Med utlåtande den 21 juni 1951 har *domänstyrelsen* underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning samt därvid framlagt en närmare redogörelse för

gäldenärernas ekonomiska förhållanden m. m. Styrelsen hemställer, att åtgärder måtte vidtagas för samtliga gäldenärers befriande från vidare betalningsskyldighet mot det att de gemensamt till kronan kontant inbetala 500 kronor. Enligt styrelsens mening torde några utsikter icke finnas att nu eller framdeles hos Axefeldt och Jormén utfå någon del av kronans fordran — utgörande kapitalbelopp 5 207 kronor 5 öre jämte ränta per den 15 juni 1951 uppgående till 7 755 kronor 89 öre.

I remissyttrande häröver förklarar sig *statskontoret* med hänsyn till vad i ärendet upplysts rörande Axefeldts och Jorméns inkomstförhållanden finna det erbjudna ackordsbeloppet vara väl lågt. Enligt ämbetsverkets mening böra de kunna utgiva ett något högre belopp.

Med anledning av statskontorets uttalande har *domänstyrelsen* den 15 september 1951 ånyo utlåtit sig i ärendet och därvid överlämnat ett från *Axefeldt* och *Jormén* inhämtat gemensamt yttrande. Dessa förklara sig med bästa vilja icke ha förmåga att betala högre ackordsbelopp än det de erbjudit. Under hänvisning härtill och till sin tidigare utredning vidhåller domänstyrelsen sin uppfattning att det erbjudna ackordsbeloppet å 500 kronor bör godtagas. Beloppet bör, framhåller styrelsen, erläggas senast två månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger.

Departementschefen anför.

»Utredningen i ärendet synes mig ge vid handen, att möjligheter icke torde förefinnas att nu eller framdeles av gäldenärerna erhålla betalning för kronans fordran med högre belopp än det ackordsvis erbjudna, 500 kronor. Jag förordar fördenskull, att beloppet godtages som full betalning. Beloppet bör erläggas senast två månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger. För avskrivning på angivet sätt av kronans fordran, 5 207 kronor 5 öre jämte ränta, erfordras riksdagens medgivande.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må medgiva, att kronans ifrågavarande fordran för virkesköp, 5 207 kronor 5 öre jämte ränta, må avskrivnas under förutsättning att i ärendet omförmälda G. F. Axefeldt och S. J. Jormén gemensamt till kronan kontant erlægga femhundra kronor.

3:o.

Enligt förbindelse den 16 november 1931 inköpte dåvarande innehavaren av Ransta Ångsåg Artur Erik Larsson virke från Sala revir för 1 057 kronor 50 öre, vilket belopp skulle erläggas den 15 augusti 1932. För fullgörande av köparens förbindelse tecknades borgen intill nyssnämnda belopp jämte ränta av hans broder jordbruksarbetaren Einar Erik Larsson och jordbruksarbetaren J. E. Johansson, båda i Vagersta, Ransta. Köparen försattes före betalningsdagen i konkurs, vilken avslutades utan utdelning å kronans fordran. Sedan krav mot borgensmännen icke lett till något resultat, försattes dessa år 1932 i konkurs. Ej heller i dessa konkurser erhö

kronan någon utdelning. Därefter har vid flera tillfällen krav anställts mot gäldenärerna, vilka därvid befunnits sakna utmätningsbara tillgångar. I samband med konkurserna ha samtliga gäldenärer erhållit boskillnad.

I en till domänstyrelsen ingiven skrift den 30 november 1950 anhåller *Artur Erik Larsson* att genom inbetalning av 300 kronor få sin skuld i övrigt avskriven.

Med utlåtande den 20 januari 1951 har *domänstyrelsen* underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning samt därvid överlämnat ärendet tillhörande handlingar. Styrelsen hemställer, att åtgärder måtte vidtagas för att kronans ifrågavarande fordran — utgörande kapitalbelopp 1 057 kronor 50 öre jämte ränta, per den 15 januari 1951 uppgående till 1 168 kronor 54 öre — avskrivs mot det att Larsson till domänstyrelsen inbetalar erbjudet belopp av 300 kronor. Styrelsen finner nämligen utredningen ge vid handen, att utsikt att för kronans fordran erhålla högre belopp än det erbjudna icke torde förefinnas.

Statskontoret förklarar sig med hänsyn till föreliggande omständigheter icke vilja motsätta sig bifall till domänstyrelsens framställning.

Departementschefen anför följande.

»Även jag finner de föreliggande omständigheterna tala för ett godtagande av det erbjudna ackordsbeloppet. Detta torde böra erläggas inom viss kortare tid, förslagsvis två månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger. För avskrivning ackordsvis av kronans ifrågavarande fordran erfordras riksdagens medgivande.»

Utskottet har ingen erinran mot Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

att riksdagen må medgiva, att kronans förevarande fordran för virkesköp, 1 057 kronor 50 öre jämte ränta, må avskrivs under förutsättning att köparen av virkesposten i fråga, *Artur Erik Larsson*, till kronan kontant erlägger trehundra kronor.

4:o.

Under hösten 1935 inköpte *A. B. Ursvikens Ångsåg & Hyvleri* från Skellefteå överjägmästaredistrikt ett flertal virkesposter till ett sammanlagt belopp av 37 780 kronor 54 öre. För fullgörande av bolagets betalningsskyldighet tecknades solidarisk proprieborgen av nedan angivna personer till följande belopp:

den 21 oktober 1935 av bolagets direktör *Anton Markström*, *Byske*, samt hemmansägarna *Sigurd Markström* och *Karl Aron Stenman* i *Stensjön*, *Byske*, intill 15 000 kronor,

den 23 oktober 1935 av *Anton Markström* samt hemmansägaren *Johan E. Åström*, *Byske*, intill 3 500 kronor,

den 24 oktober 1935 av *Anton Markström* jämte *Frans Lindström*, *Byske*, och *Emil A. Engström*, *Tåmeträsk*, *Byske*, intill 15 000 kronor,

den 23 december 1935 av Anton Markström jämte Walfrid Emanuel Westerberg, Paul Karl Westerberg, Elof Johan Westerberg och John Lindström, Ullbergsträsk, samt Sigfrid Olof Lindmark, Storträsk, Jörn, intill 12 300 kronor, samt

den 31 december 1935 av Anton Markström, Sigurd Markström och Karl Aron Stenman jämte hemmansägaren Rudolf Stenman, Lundbäck, Byske, intill 10 000 kronor.

Då bolaget icke kunde fullgöra sin betalningsskyldighet vidtoges laga åtgärder mot detsamma och dess borgensmän. Frans Lindström och Emil A. Engström infriade därvid sin borgensförbindelse. Bolaget och Anton Markström försattes i konkurs. I konkurserna erhöles ingen utdelning å kronans fordringar. Markström blev för vårdslöshet mot borgenärer ådömd frihetsstraff. Indrivningsåtgärderna, vilka i vissa fall ledde till konkurs även för andra borgensmän, medförde inbetalningar till kronan av sammanlagt 18 737 kronor 24 öre, därav under år 1937 18 000 kronor 24 öre och under år 1941 737 kronor. — Kronans kapitalfordran utgör härefter 19 043 kronor 30 öre jämte upplupen ränta.

I ansökningar den 15 och den 20 september 1937 gjorde samtliga borgensmän utom Anton Markström framställning om befrielse från sitt borgensansvar för bolaget. Enligt beslut den 23 januari 1940 föranledde emellertid dessa framställningar icke någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd. Under de därefter följande åren har domänstyrelsen vid olika tillfällen framställt krav mot borgensmännen utan resultat och bevakat fordringarna till förhindrande av preskription.

I en till domänstyrelsen ingiven, den 30 september 1950 dagtecknad ansökning ha *Walfrid Westerberg, Paul Westerberg, Elof Westerberg, John Lindström* och *Sigfrid Lindmark* anhållit om befrielse från sitt borgensansvar mot erläggande av 500 kronor.

Vidare ha *Sigurd Markström, Karl Aron Stenman, Rudolf Stenman* och *Johan E. Åström* i en den 29 mars 1951 dagtecknad skrift hos domänstyrelsen anhållit om befrielse från sitt borgensansvar mot erläggande av likaledes 500 kronor.

Slutligen har en av Anton Markströms söner, *Ake Markström*, i en till domänstyrelsen ingiven skrift den 1 oktober 1951 förklarat sig villig att, därest styrelsen avstår från vidare krav mot hans avlidne faders dödsbo, inbetala ett belopp av 300 kronor omedelbart efter det godkännande av erbjudandet ingått till boutredningsmannen.

Med utlåtande den 12 november 1951 har *domänstyrelsen* underställt ansökningarna Kungl. Maj:ts prövning samt därvid överlämnat, jämte övriga handlingar, utredning rörande gäldenärernas ekonomiska förhållanden m. m.

Domänstyrelsen finner den verkställda utredningen i ärendet ge vid handen, att någon utsikt icke torde finnas att hos borgensmännen och Anton Markströms dödsbo nu eller framdeles utfå större del av kronans fordran än de erbjudna beloppen. Styrelsen hemställer därför, att åtgärder måtte

vidtagas för att kronans ifrågavarande fordran — utgörande kapitalbelopp 19 043 kronor 30 öre jämte ränta, per den 15 november 1951 uppgående till 15 089 kronor 56 öre — skall avskrivnas mot det att senast två månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger till domänstyrelsen inbetalas dels av Walfrid Westerberg, Paul Westerberg, Elof Westerberg, John Lindström och Sigfrid Lindmark gemensamt 500 kronor, dels av Sigurd Markström, Karl Anton Stenman, Rudolf Stenman och Johan E. Åström gemensamt 500 kronor och dels av Åke Markström för dödsboet efter Anton Markström 300 kronor.

Statskontoret förklarar sig icke ha något att erinra mot domänstyrelsens förslag.

Departementschefen anför följande.

»Såsom tidigare angivits har kronans fordran för virkesköpen i fråga, ursprungligen 37 780 kronor 54 öre, genom inbetalningar av gäldenärerna under åren 1937 och 1941 reducerats med 18 737 kronor 24 öre till 19 043 kronor 30 öre jämte ränta. Under den tidrymd av mer än tio år, som förflutit sedan dess, har det visat sig omöjligt att, trots upprepade krav, av gäldenärerna erhålla ytterligare betalning. Av den utredning, som verkställets rörande gäldenärernas ekonomiska förhållanden, synes mig framgå, att någon utsikt icke finnes att hos dem eller Anton Markströms dödsbo nu eller framdeles utfå större del av kronans fordran än de erbjudna beloppen. Jag anser vid sådant förhållande, liksom myndigheterna, att beloppen böra godtagas. Beloppet bör erläggas senast två månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger. För ackordsuppgörelse med gäldenärerna erfordras riksdagens medgivande.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

att riksdagen må medgiva, att befrielse från vidare betalningsskyldighet till kronan i anledning av berörda virkesköp medgives

Walfrid Emanuel Westerberg, Paul Karl Westerberg, Elof Johan Westerberg, John Lindström och Sigfrid Olof Lindmark, därest de gemensamt till kronan inbetala femhundra kronor,

Sigurd Markström, Karl Aron Stenman, Rudolf Stenman och Johan E. Åström, därest de gemensamt till kronan inbetala femhundra kronor, samt

dödsboet efter Anton Markström, därest detta till kronan inbetalar trehundra kronor.

5:o.

År 1941 såldes från kronoparken Dalkarlså i Burträskts revir till Umeå Kol- & Vedaffär, Sund & Fandén, upphuggen ved för 15 031 kronor 50 öre. Härav gäldades vid köpet 5 031 kronor 50 öre. Återstående 10 000 kronor

skulle erläggas senast den 15 oktober 1941. För firmans betalningsförbindelser tecknades solidarisk borgen av telegrafarbetaren Johan Persson-Lindgren i Mariedal, Tavelsjö, och hemmansägaren Otto Olof Åström i Stugunäs, Sörmjölle. Då betalningen ej fullgjordes, vidtoges laga åtgärder mot såväl huvudgäldenärerna — Oskar Ferdinand Sund och Sigvard Emil Alfred Fandén — som borgensmännen och förpliktigades de genom särskilda utslag den 5 och den 28 mars 1942 samt den 7 april 1942 att till kronan utgiva 10 000 kronor jämte ränta och kostnader. Genom exekutiva åtgärder mot gäldenärerna m. m. reducerades kronans fordran till 3 159 kronor 40 öre jämte räntor.

Med utlåtande den 30 maj 1950 har domänstyrelsen överlämnat en till styrelsen ställd skrift, däri *Persson-Lindgren* och *Åström* anhålla att bli befriade från betalningsansvar för resterande fordringsbeloppet.

Domänstyrelsen hemställer, att åtgärder måtte vidtagas för avskrivning av kronans ifrågavarande fordran hos såväl huvudgäldenärer som borgensmän, samt åberopar därvid en vid utlåtandet fogad utredning rörande gäldenärernas ekonomiska förhållanden m. m.

Statskontoret har icke något att erinra mot efterskänkande av kronans fordran mot borgensmännen *Persson-Lindgren* och *Åström*. Däremot anser sig ämbetsverket icke berett att tillstyrka, att huvudgäldenärerna *Sund* och *Fandén* befrias från betalningsansvar.

Med anledning av statskontorets uttalande har *domänstyrelsen* den 27 februari 1951 ånyo yttrat sig i ärendet samt därvid överlämnat yttranden av stadsfogdarna i Umeå och Sundsvall. Under hänvisning till att enligt stadsfogdarnas yttranden samt fordringshandlingarna åtecknade bevis *Sund* och *Fandén* befunnits sakna tillgångar och då kronans kapitalfordran nu till fullo guldits genom borgensmannen *Persson-Lindgrens* dödsbo, hemställer styrelsen, att åtgärder måtte vidtagas för avskrivning av kronans resterande räntefordran hos såväl dödsboet som övriga gäldenärer.

I förnyat utlåtande förklarar sig *statskontoret* icke ha något att erinra mot efterskänkande av kronans fordran mot *Persson-Lindgrens* dödsbo och *Åström*. Beträffande *Sund* och *Fandén* föreslår ämbetsverket, att avskrivning medges under förutsättning att de inom viss tid, förslagsvis tre månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger, till kronan inbetala 300 kronor vardera.

Departementschefen anför följande.

»Enligt utredningen i ärendet har kronans kapitalfordran numera till fullo guldits varjämte å räntor — per den 23 oktober 1950 uppgående till 3 590 kronor 6 öre — influtit 615 kronor 60 öre. Med hänsyn till vad som i ärendet blivit upplyst om gäldenärernas ekonomiska ställning och förhållanden i övrigt torde vidare utsikter icke föreligga att genom indrivningsåtgärder erhålla täckning för kronans resterande räntefordran. Under dessa förhållanden anser jag att sistnämnda fordran bör avskrivas. Härtill erfordras riksdagens medgivande.»

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må medgiva, att kronans i det föregående angivna räntefordran för virkesköp må avskrivas.

6:o.

I juli 1948 köpte Artur Isaksson, Hakkasbyn, från Råneträsks revir rotposten »16/48 Akkarova, 9 226 träd, 1 303 m³ sk» för en köpeskillning av 16 978 kronor 9 öre. För köpet tecknades enligt särskild borgensförbindelse den 29 juli 1948 borgen av hemmansägaren L. E. Larsson, Hakkasbyn, jämte ett handelsbolag med firma Gällivare Såg & Hyvleri, Lindström & Sjöström. För sin fordran på grund av detta köp erhöll kronan i sinom tid full likvid efter laga åtgärder mot köparen, handelsbolaget och dess bolagsmän. I samband därmed såldes Artur Isaksson tillhörig egendom å exekutiv auktion.

I augusti 1948 köpte Erik Isaksson, Hakkasbyn, från Råneträsks revir rotposten »17/48, Isohukti, 8 485 träd, 1 024 m³ sk» för en köpeskillning av 12 851 kronor 20 öre. För köpet tecknades borgen av förenämnda Artur Isaksson och Larsson enligt borgensförbindelse den 14 augusti 1948. Efter lagsökning mot Erik Isaksson blev rotposten i då befintligt skick — den utgjorde gäldenärens enda utmätningsbara egendom — utmätt och såld å exekutiv auktion den 11 november 1949. Den inropades därvid av domänverket för 5 336 kronor. Av köpeskillningen gottskrevs Erik Isaksson, efter avdrag av förrättningskostnaden, ett belopp av 5 231 kronor 35 öre. Virkesposten såldes sedermera under hösten 1950 för 12 806 kronor 40 öre. Domänverkets vinst å försäljningen utgjorde 7 470 kronor 40 öre. Sistnämnda belopp motsvarar ungefärligen kapitalbeloppet å kronans resterande fordran hos Erik Isaksson, 7 466 kronor 45 öre.

I en av landsfiskalen i Hakkas distrikt med yttrande den 14 februari 1951 till jordbruksdepartementet översänd skrift anhåller *Larsson* att på grund av ålder och sjuklighet bli befriad från betalningsansvar till följd av sistnämnda borgensförbindelse. Vid framställningen har fogats en av Larsson och hans hustru i januari 1951 under edlig förpliktelse upprättad boupp-teckning, vilken utvisar tillgångar å 15 600 kronor och skulder å 11 300 kronor.

I utlåtande i ärendet den 26 februari 1951 anför *domänstyrelsen*, att styrelsen med hänsyn till vad vederbörande landsfiskal i ärendet upplyst och på grund av övriga i saken framkomna omständigheter icke vill motsätta sig, att Larsson kommer i åtnjutande av viss nedsättning i sin betalnings-skyldighet gentemot kronan. Styrelsen föreslår, att såsom full likvid för kronans fordran hos honom godtages ett belopp av 1 000 kronor — ungefärligen motsvarande beräknade räntefordringar — under förutsättning att beloppet erlägges inom viss kortare tid, förslagsvis tre månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger.

Statskontoret förklarar sig icke ha något att erinra mot bifall till framställningen på sätt domänstyrelsen föreslagit.

Departementschefen anför följande.

»Enligt utredningen i ärendet är sökanden Larsson på grund av borgensåtagande i samband med Erik Isakssons inköp av virkesposten 17/48 Isohukti betalningsskyldig gentemot kronan för ett kapitalbelopp av 7 466 kronor 45 öre samt upplupen ränta till belopp av cirka 1 000 kronor. Vid återköp och omförsäljning av sagda virkespost har domänverket beretts en vinst som ungefärligen motsvarar beloppet av nämnda kapitalfordran. Enligt domänstyrelsens förslag, vilket statskontoret biträtt, skulle Larsson befrias från hela sitt betalningsansvar mot det att han inom förslagsvis tre månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger kontant till kronan inbetalar 1 000 kronor. Detta belopp motsvarar ungefär kronans räntefordran. Då Larssons ekonomi synes medge betalning av det ifrågasatta ackordsbeloppet, har jag intet att erinra mot domänstyrelsens förslag. Beloppet bör erläggas senast två månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger. För ackordsuppgörelsen erfordras riksdagens medgivande.»

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså, att riksdagen må medgiva, att hemmansägaren L. E. Larsson, Hakkasbyn, må mot erläggande kontant av ettusen kronor befrias från fullgörande av det borgensansvar han gentemot domänverket iklätt sig i samband med Erik Isakssons i Hakkasbyn inköp av i ärendet omförmäld virkespost.

7:o.

Genom köpekontrakt den 20 januari 1919 och köpebrev den 2 september samma år avyttrade Kungl. Maj:t och kronan för en köpeskillning av 8 010 kronor till August Johansson i Roen hemmansdelen $\frac{3}{20}$ mantal litt. C av förra fanjunkarbostället 1 mantal Roen nr 1 i Ryssby socken, Kronobergs län. För ogulden del av köpeskillningen meddelades inteckning i den försålda fastigheten. Å köpeskillingen verkställde Johansson till och med den 14 mars 1931 kapitalavbetalningar med sammanlagt 1 586 kronor 83 öre men uraktlät därefter att fullgöra sin betalningsskyldighet. Han avled den 12 april 1932. På kronans yrkande förpliktade länsstyrelsen därefter genom utslag den 24 mars 1933 dödsbodelägarna efter Johansson att till kronan utgiva visst belopp jämte ränta och kostnader samt fastställde det utdömda fordringsbeloppet jämte ränta till betalning ur intecknade fastigheten. Den 26 juli 1933 såldes fastigheten å exekutiv auktion och inropades av kronan för 4 000 kronor. Den såldes sedermera med tillträde den 14 mars 1937 för en köpeskillning av 6 375 kronor. Kronans kapitalfordran hos dödsboet utgör härefter 1 089 kronor 85 öre enligt följande beräkning:

Vid exekutiva auktionen utgjorde kronans fordran	kr 7 242: 88
Vid inropet erlade kronan kontant	» 221: 97
Sammanlagda fordringsbeloppet utgjorde alltså	kr 7 464: 85
Härifrån avgår försäljningslikviden för fastigheten	» 6 375: —
Varefter som kronans resterande fordran hos dödsboet kvar- står	kr 1 089: 85.

Detta belopp jämte 3,6 procent ränta därå från dagen för köpeskillingsfördelningen den 6 september 1933 har vid olika tillfällen bevakats hos dödsbodelägarna utan att någon del därav kunnat indrivras.

Dödsbodelägarna ansöka nu om befrielse från betalningsskyldighet för den kvarstående skulden.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet hemställer *domänstyrelsen* i skrivelse den 1 september 1951, att åtgärder måtte vidtagas för avskrivning av ifrågavarande fordran, utgörande kapitalbelopp 1089 kronor 85 öre jämte upplupen ränta, per den 15 augusti 1951 uppgående till 703 kronor 93 öre.

Statskontoret har med hänsyn till föreliggande omständigheter funnit sig icke vilja framställa någon erinran mot domänstyrelsens framställning.

Departementschefen anser likaledes, att kronans fordran skäligen bör avskrivras.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må medgiva, att kronans ifrågavarande fordran för fastighetsköp, 1 089 kronor 85 öre jämte ränta, må avskrivras.

8:o.

I skrivelser den 22 och 24 augusti samt den 1 oktober 1951 hemställer *lantbruksstyrelsen* om avskrivning av vissa oguldna arrendeavgifter för arrendeegnahem jämte räntor och förskjutna kostnader. Arrendeegnahemmen i fråga ha upplåtits jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 279) om arrendeegnahem. Framställningarna avse avskrivning av fordringar hos tre personer, ladugårdsförmannen Axel Sixten Ferm, arrendatorn Knut Johan Richard Karlsson och förre arrendatorn Karl Oskar Gunnar Karlsson. Till stöd för sina framställningar åberopar styrelsen i ärendena verkställda utredningar angående gäldenärernas ekonomiska förhållanden m. m. Av handlingar, som styrelsen överlämnat, framgår bland annat följande.

1. *Axel Sixten Ferm* erhöll år 1938 arrenderätten till arrendeegnahemmet Klitsbro i Aspö socken, Södermanlands län. Ferm lämnade arrendet år 1944 och resterar för arrendeavgifter å 2 276 kronor 49 öre ävensom förskjutna avgifter för elektrisk energi å 330 kronor 7 öre. Dröjsmålsräntor ha ej debiterats.

2. *Knut Johan Richard Karlsson* erhöll år 1935 arrenderätten till arrendeegnahemmet Rullagård i Härjevads socken, Skaraborgs län. Han lämnade arrendet år 1939 och resterar för oguldna arrendeavgifter å 1 350 kronor jämte till och med den 30 juni 1948 upplupna räntor till belopp av 451 kronor 71 öre ävensom av statsverket förskjutna kostnader för halm 85 kronor 50 öre. Efter den 30 september 1949, då ekonomisk undersökning verkställdes, har Karlsson såsom avbetalning å skulden till statsverket kunnat avbetala endast 100 kronor.

3. *Karl Oskar Gunnar Karlsson* erhöll år 1937 arrenderätten till arrendeegnahemmet Nylunda i Håby socken, Göteborgs och Bohus län. Sedan Karlsson lämnat lägenheten, försattes han i konkurs. Han resterade den 1 juli 1948 för oguldna arrendeavgifter å tillhoppa 2 595 kronor 91 öre. Dröjningsränta har ej debiterats. Lantbruksnämnden har i utdelning i konkursen å sin bevakade fordran erhållit tillhoppa 784 kronor 66 öre. Statsverkets återstående fordran utgör sålunda 1 811 kronor 25 öre. Ytterligare utdelning i konkursen kan ej påräknas. Karlsson saknar utmätningsbara tillgångar.

Departementschefen anför följande.

»Av utredningen i ärendena framgår, att utsikterna att av gäldenärerna erhålla likvid för berörda arrendeavgifter m. m. äro ringa. Med hänsyn härtill tillstyrker jag lantbruksstyrelsens förslag, att kronans ifrågavarande fordringar skola avskrivas. Härför erfordras emellertid riksdagens medgivande.»

Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att kronans i det föregående angivna fordringar för arrendeavgifter för arrendeegnahem må jämte ränta och förskjutna kostnader avskrivas.

Stockholm den 5 februari 1952.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg, Svedberg*, Hjalmar Nilsson, Sundberg, Bror Nilsson, Ebbe Ohlsson, Mossberger, Snygg och Nord*; samt

från andra kammaren: herrar Gustafson i Dädesjö, Pettersson i Dahl, Jacobson i Vilhelmina*, Antby, Andersson i Hyssna, Jonsson i Järvsand och Ahlsten, fru Eriksson i Hallstahammar, herrar Larsson i Karlstad* och Mårtensson i Smedstorp;

dock att vid behandlingen av punkterna 1, 3 och 6 herr Boman i Stafsund deltagit i stället för herr Pettersson i Dahl.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.